

БИЛГЕЛӘМӘСЕ
ТАТАРТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОСТИТУЦИЯ СУДЫ

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 7 апрелендәге 161 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасында транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет бирү тәртибенең З пункты белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Г.А. Сидлярук шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2016 елның 21 марта

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснәтдинов, судьялары Р.Ф. Гафиятуллин, Л.В. Кузьмина, Р.Г. Сәхиева, А.А. Хамматова, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка Г.А. Сидлярук шикаятен алдан өйрәнгән судья Р.Ф. Гафиятуллинның бәяләмәсен тыңлаганинан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданка Г.А. Сидлярук «Татарстан Республикасында транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет бирү тәртибен раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 7 апрелендәге 161 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасында транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык

социаль билет бирү тәртибенең 3 пункты белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Күрсәтелгән Тәртипнең дәгъвалана торган пункты транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет алу хокукуы бирелә торган гражданнар категорияләрен билгели.

Шикаထьтән һәм ана күшымта итеп бирелгән документлар күчермәләреннән анлашылганча, балигъ булмаган ике бала аның булган гражданка Г.А. Сидлярук әлеге гражданнар категорияләре исемлегенә укучылар һәм студентлар нигезсез көртөлмәгән дип саный. Үз балаларына ташламалы юл йөрү билетын алуға субсидия бирү хокукуын гамәлгә ашыру максатларында ул берничә тапкыр Казан шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатларына, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башка органнарына мөрәжәгать иткән. Аның мөрәжәгатьләренә бирелгән жаваплардан анлашылганча, жир өсте шәһәр җәмәгать транспортында йөрү бәясен түләү буенча ташламаларга ия булган затлар исемлеге законнар белән билгеләнгән. Гамәлдәге законнар нигезендә балалар юл йөрү билетын инвалид балалар; гомуми белем бирү учреждениеләрендә һәм башлангыч һәм урта һөнәри белем бирү учреждениеләрендә укучы күп балалы гайләләрдән булган балалар укулары тәмамланганчыга кадәр, ләкин унсугез яшькә житкәнчегә кадәр генә; белем бирү учреждениеләрендә укучы ятим балалар һәм ата-ана кайгыртуыннан мәхрүм калган балалар, ятим балалар һәм ата-ана кайгыртуыннан мәхрүм калган балалар исәбеннән булган затлар алырга хокуклы.

Үз позициясен нигезләп, мөрәжәгать итүче 2004 елның 22 августындагы 122-ФЗ номерлы Федераль закон кабул итегендегә кадәр гамәлдә булган хокукый жайга салуның ташламалы юл йөрү билетын укучы һәм студентларның барлык категорияләренә, аларның мөлкәти һәм социаль хәлләренә карамастан, бирү мөмкинлеген күздә тотканлыгын күрсәтә. Моннан тыш, мөрәжәгать итүче

фикаренчә, мондый социаль ярдәм күрсәтү чарасы хәзерге вакытта Татарстан Республикасындагы аерым муниципаль берәмлекләрдә гамәлдә.

Бәян ителгәннәр нигезендә гражданка Г.А. Сидлярук Татарстан Республикасы Конституция судыннан Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 7 апрелендәге 161 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасында транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет бирү тәртибенең 3 пунктын Татарстан Республикасы Конституциясенә, аның 27 (беренче өлеш), 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче һәм икенче өлешләр), 30, 32 һәм 38 (беренче өлеш) статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. «Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең закон чыгару (вәкиллекле) һәм башкарма органнарын оештыруның тәртиби принциплары турында» 1999 елның 6 октябрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль законда (2005 елның 31 декабрендәге 199-ФЗ номерлы Федераль закон редакциясендә) каралганча, Россия Федерациясе субъектының дәүләт хакимияте органнары Россия Федерациясе субъекты бюджеты акчалары хисабына (федераль бюджеттан максатчан чыгымнарны тормышка ашыру өчен Россия Федерациясе субъекты бюджетына тапшырыла торган финанс чараларыннан тыш) гражданнарның аерым категорияләре өчен социаль ярдәм күрсәтүнең һәм социаль булышуның өстәмә чараларын билгеләргә хокуклы, бу федераль законнарда әлеге хокукны билгели торган нигезләмәләрнең булу-булмавына бәйле түгел. Әлеге статьяда каралган вәкаләтләрне финанслау Россия Федерациясе субъектының бурычы булып тормый, мөмкинлек булганда гамәлгә ашырыла һәм федераль бюджеттан өстәмә акча бүлеп бирү өчен нигез булып тормый (26.3-1 статьяның 3 һәм 4 өлешләре).

Татарстан Республикасында адреслы социаль ярдәм чаралары күрсәтелә торган гражданнар категорияләре, шулай ук аларны биругенең конкрет күләмнәре һәм рәвшешләре «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәтү турында» 2004 елның 8 декабрендәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән. Аталган Татарстан

Республикасы Законының 2 статьясы нигезендә балаларга карата адреслы социаль ярдәм күрсәту чаралары, алар исәбенә транспортта йөрү өчен субсидия дә керә, ятим балаларга, ата-ана кайгыртуыннан мәхрүм калган балаларга, ятим балалар һәм ата-ана кайгыртуыннан мәхрүм калган балалар исәбеннән булган затларга күрсәтелә. Шуның белән, дәгъвалана торган Тәртипне раслан, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты социаль ярдәм чарасын күрсәтүгә хокукны гамәлгә ашыруның оештыру-хокукий механизмны билгеләгән, ярдәм алуның нигезләре һәм критерийлары законнар дәрәжәсенә жайга салынган.

Шулай итеп, үзенең максатчан билгеләнеше буенча дәгъвалана торган хокукий жайга салу «Татарстан Республикасында халыкка адреслы социаль ярдәм күрсәту турында» 2004 елның 8 декабрендәге 63-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын үтәү йөзеннән кабул ителгән, транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет алуның нинди дә булса өстәмә нигезсез шартларын билгеләми һәм шуның белән анын Татарстан Республикасы Конституциясенә туры күлү-килмәве мәсьәләсендә билгесезлек юк. Транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет ауга хокукны Татарстан Республикасындагы барлык укучыларга һәм студентларга да кагылдыру турындагы мөрәҗәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү гамәлдәге законнарга үзгәрешләр кертүне күздә тота, бу исә закон чыгаручы компетенциясенә керә һәм Татарстан Республикасы Конституция судының «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясында билгеләнгән вәкаләтләренә карамый.

Бәян ителгәннәр нигезендә, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясында бишенче өлешенә, 66 статьясында бишенче өлешенә, 67 статьясында беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72 һәм 73 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

бигеләде:

1. «Татарстан Республикасында транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет бирү тәртибен раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 7 апрелендәге 161 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасында транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет һәм балаларга транспортта йөрү өчен бердәм айлык социаль билет бирү тәртибенең 3 пункты белән үзенен конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуға карата гражданка Г.А. Сидлярук шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки мөрәжәгать итүче күйган мәсьәләләрне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми һәм билгеләнгән таләпләр нигезендә шикаять карала алмый.
2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катый һәм ана карата шикаять бирелми.
3. Элеге Билгеләмәнең күчермәсен гражданка Г.А. Сидлярукка һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жибәрергә.
4. Элеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 4-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**